

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਸੀਡਜ਼ ਪ੍ਰਾ. ਲਿ.

272, ਨਿਊ ਧਾਨ ਮੰਡੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ - 335001 (ਰਾਜ.)

ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਝਾਅ

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਕਿਸਮਾਂ

ਖੇਜ ਬੀਜ : ਵਿਜੇਤਾ (SRPM-26), ਵਿਜੇਤਾ ਗੋਲਡ

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੀਜ : SML-668, MH-1142, MH-421,

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਢੁਕਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਖੇਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਹਲਕੀ ਤੋਂ ਦਰਮਿਆਨੀ ਦੋਮਟ ਮਿੱਟੀ (pH 6.5 ਤੋਂ 7.0) ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਖੇਤ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਮੀ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਖੇਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਹੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਢਿੱਲਾ ਅਤੇ ਬਰੀਕ ਬਣਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਬੀਜ ਦਾ ਉਗਣਾ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਬੀਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਜਾਇਦ (ਫਰਵਰੀ-ਅਪ੍ਰੈਲ) ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 12-16 ਕਿਲੋ ਬੀਜ ਵਰਤੋ।

ਸਾਉਣੀ (ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ) ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 6-8 ਕਿਲੋ ਬੀਜ ਵਰਤੋ।

ਜਾਇਦ (ਗਰਮੀਆਂ) ਲਈ 15 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸਾਉਣੀ (ਛੇਤੀ ਬਿਜਾਈ ਨਾਲ ਵੱਧ ਝਾੜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ) ਲਈ ਜੂਨ ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ

ਇਸ ਬੀਜ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਉੱਲੀਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਰਾਈਜ਼ੋਬੀਅਮ ਕਲਚਰ ਨਾਲ ਸੋਧਣਾ ਤੇ, ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਡਿਊਲ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਦੀ ਹੈ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਖਾਦ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਦ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਪੋਸ਼ਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੜੇ ਹੋਏ ਗੋਬਰ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਅਤੇ ਫਾਸਫੋਰਸ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਫਲੀਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਘਾਟ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਪੀਲੇ ਪੈਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿੰਕ ਲਗਾਓ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਮੂੰਗੀ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਫ਼ਸਲ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ: 20 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਸਿੰਚਾਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ 'ਤੇ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਿੰਚਾਈਆਂ। ਸਾਉਣੀ: ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰੋ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਪਾਣੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜੜ੍ਹਾਂ ਸੜਨ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਨਦੀਨਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ

ਫਸਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਦੀਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 700 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪੈਡੀਮੇਥਾਲਿਨ 30 ਈਸੀ (ਸਟੋਪ) ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਪਾਓ। ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 25-30 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਨਦੀਨਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੌਦੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਝਾੜ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਕੀਟ ਅਤੇ ਰੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਕ੍ਰਮ ਸੰਖਿਆ	ਕੀੜੇ/ਰੋਗ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਦਵਾਈ	ਰਕਮ	ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ/ਢੰਗ
1	ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸੁੰਡੀ (ਕਟੜਾ)	ਮੋਨੋਕੋਰੋਟੇਫੇਸ ਜਾਂ ਕੁਇਨਲਫੋਸ (ਏਕਲਕਸ)	ਮੋਨੋਕੋਰੋਟੇਫੇਸ 1 ਮਿ.ਲੀ./ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਕੁਇਨਲਫੋਸ 2 ਮਿ.ਲੀ./ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ	ਕੀੜੇ ਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੀ ਫਸਲ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸਪਰੇਅ ਕਰੋ।
2	ਹਰਾ ਚੇਪਾ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ	ਰੋਗਰ/ਟੈਫਗੋਰ	1 ਮਿ.ਲੀ./ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ	ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸਪਰੇਅ ਕਰੋ।
3	ਪੀਲਾ ਮੋਜ਼ੇਕ ਰੋਗ (YMV)	ਰੋਗਰ/ਟੈਫਗੋਰ	1 ਮਿ.ਲੀ./ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ	ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ 20-25 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਪਰੇਅ ਕਰੋ।
4	ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਏਕੰ ਫੈਕਟੀਰਿਯਲ ਲੀਫ ਬਲਾਇਟ	ਮੈਨਕੋਜ਼ੇਬ (ਇੰਡੋਫਿਲ) M-45)	600 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ (200 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ)	ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੀ ਸਪਰੇਅ ਕਰੋ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਵਾਢੀ ਅਤੇ ਉਪਜ

ਜਦੋਂ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 80-85% ਫਲੀਆਂ ਪੱਕ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਭੂਰੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰੋ। ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਟਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਫਲੀਆਂ ਫਟ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾਣੇ ਡਿੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਟਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਮਕਦਾਰ, ਭਾਰੀ ਅਨਾਜ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

SHRIRAM SEEDS!
PRIVATE LIMITED

ਟਿੱਪਣੀ

ਇਸ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰਾਂ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਫਸਲ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਬੀਜ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਖਾਦਾਂ, ਸਿੰਚਾਈ, ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

